Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Decimusnonus: q[uod] ecclesia non potest esse nulla: etiam multiplex ibi ratio assignatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

imperiū ibi ſatis.⁊ in alia clemē.de re iudi.paſtoralis.Et quia vacante imperio ſuccedit eccleſia.ex̄ de fo.cōpe.licz. ⁊ de elec.quū inter vniuerſales.¶ Item tenet Oſtien.ꝙ quū dñs dixit petro: Tibi dabo claues regni celorū.nō dixit clauē:ſed claues/ſcilz duas.vnā qua claudat ⁊ aperiat et liget et abſoluat quoad ſpiritualia. aliā q̄ vtat̄ quoad temporalia.xl.diſti.c.j.xxj.di.§.j.per.c.venerabilē.§. rationibus.facit opti.argu.xcvj.di.cōſtantinus. que palea eſt: ſed eccleſia habet pro grano. Quū em̄ vnū corpus ſumꝰ in chriſto:⁊ vnus ſpūs:⁊ vna ſpes vocatiōis noſtre:vnus dñs ⁊ vna fides:vnum baptiſma:vnus deus.ad Eph.iiij. ex̄ de ſumma trini.c.j.§.ad hunc.⁊ in clemen.de excef.p̄la. frequens.§.verū.⁊ de ſentē.excō.frequētat.§.j.in clemen. pro monſtro eſſet ꝙ duo capita haberemus:vt.s̄.in prohemio.in fi.dictū eſt.ex̄ de offi.ordi.qm̄.Hanc veritatem tenuit Oſtien.vt no.in ſumma que dicit̄ copioſa.ex̄ qui filij ſint legi.§.qualiter ⁊ a quo.¶ Itē notat Innoc.ex̄ de iureiur.ego.ſup verbo papatū.i.principatū tam in ſpūalibꝰ quā in tēporalibus.¶ S Item Matth.vlti.dicit chriſtus: Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. ſed papa etſi veri dei vicarius ſit in terris.vt ex̄ de trāſla.quāto. nō tamē habet vicariā/niſi ſicut dei hominis.nā inquantū chriſtus deus eſt:ſemp etiā in terra eſt:quia deus om̄ia implet.Hiere.xxiij. Celum ⁊ terrā ego impleo.nec vicario opus eſſet: ſed inquantū verus homo eſt/aſcenſurus ad patrē:ne gregem ſuū abſq̧ paſtore dimitteret: curam eius petro ⁊ ſuis ſucceſſoribus dereliquit.ex̄ lib.vj.de homici.pro humani.j.rñſo.in vbis aūt p̄dictis: Data eſt ⁊c. ſicut verus homo loquit̄ filius dei:q: ſicut deus ſemper eandē poteſtatē habuit quā pater.vnde athanaſiꝰ: Omnipotens pater/omnipotens filius ⁊c.ex̄ de ſum.trini.c.j. rñſo.j. Itē dicit/omnis/ergo nihil excipit.j.Cor.xv.Heb. ij.xix. diſt.ſi romanorū.cū ſi. Itē/in terra.ergo vicarius eiꝰ in terris omnis papa habet omnē poteſtatē in terra quā habuit chriſtus:nedū ſicut verus deus/ſed ſicut verꝰ homo.p hoc facit qđ Zacharias ait de chriſto.c.ix. poteſtas eius a mari vſq̧ ad mare.et Pſ.lxxj. et dominabit̄ a mari vſq̧ ad mare. vnde ⁊ Eccleſiaſticus loquēs de poteſtate papali. ait Eccli.xvij. Dedit illi deus poteſtatem eorū q̄ ſunt ſuper terrā.papa em̄ ſucceſſor eſt in hoc ade p̄mi hominis.antonomatice em̄ ⁊ typice formauit deus filiꝰ ad imaginē ſuā ⁊ ſimilitudinē papam vicariū ſuum.Gen.j. Vere em̄ papa repſentat chriſtū in terris:vt qui videt eū oculo contemplatiuo ⁊ fideli:videat ⁊ chriſtū. vnde ⁊ ppterea dixit petro: Matth.xvj. Tu es petrus/dictꝰ a me petra ⁊c.xxj.diſti.in nouo.⁊.xix.di.ita dñs.ibi: Hunc enim in cōſortiū indiuidue vnitatis aſſumptū/id qđ ipſe erat: id eſt ab eo qđ ipe erat ſcz petra (voluit em̄ vocari petrū) dñs voluit nominari.ad idē.ex̄ de elec.fundamēta.j.rñſo. lib.vj.vnde ſm hoc papa nō eſt homo ſimpliciter/ſed deꝰ id eſt vicarius dei:vt.e.c.fundamēta.§.ne aūt.v̄.ipſaq̧ romani pontificis vicarij dei.⁊.c.vbi periculū.e.c.lib.vj.§.ceterū.⁊ ex̄ vt eccleſia.benefi. vt noſtrū.⁊ de tranſla. quāto. cum ſi. Itē chriſtus etiam inquantū homo rex fuit. ſic em̄ de eo dictū eſt Zach.ix. Ecce rex tuꝰ.⁊ Matth.xxj.⁊.xxvij ⁊ Luc.xxiij.et eius titulus poſitus per pilatū: Jeſus/Nazarenus rex iudeorū. Joan.xix. Pſ.lxxj. Deus iudiciū tuū regi da.⁊ Luc.j. Et regnabit in domo iacob.Dañ.ij.ad ſi. ibi: In diebus autē ⁊c.et.j. Suſcitabit deus regnum celi. Sed iſtius regni vniuerſalis imperator vicarius chriſti nō eſt: quia nō ſunt duo vicarij/vt ſuperius eſt probatū: ergo papa vicarius eſt:quia alius vicariꝰ nō eſt. ⁊ regnū mundi ſine vicario dei non eſt. Hanc autem veritatem ꝙ vtramq̧ poteſtatem papa habeat: licet executionem gladij temporalis alteri committere teneatur : prout communiter tenetur ad glo.ordina.ex̄ qui filij ſint legiti.cauſamq̧.ij.⁊ ex̄ de iudi.nouit. Hic iunge que dixi infra in arti.xxxvij.⁊.xl.⁊.lx.v̄.expono extrauagātem bonifacij: vnā ſanctam.

Papa ē vicarius chriſti in quātum homo.

Papa nō ſoluz chriſti: ſz ⁊ dei vicarius.

¶ Articulus Decimuſquartus A

Quartuſdecimꝰ arti.

Item alius arti. cum primis eſt. Qr omnis creatura per eū valeat iudicari: ⁊ ipſe a nulla in terris:etiam vniuerſali concilio:vt no. ij.q.v.mandaſtis.⁊ de hoc.s̄.iij.⁊.iiij.ar. hoc probatur.ix. q.iij.prz.c.nemo.c.aliorum.c.facta.c.cuncta.xvij.di.§.hinc etiā.xxj.diſt. ſubmittitur.cum duobus.c.ſeq.

¶ Articulus Decimuſquintus A

Quintuſdecimꝰ arti.

Et ꝙ nullus in terris a ſuo iudicio ⁊ ſententia ex certa ſcientia lata: niſi ad deū valeat appellare.ix.q.iij.ipſi ſunt canones.⁊.c. cuncta.⁊ no.ij.q.vj.in ſumma.ad ſi. quia de minori ad maiorem appellatur.ij.q.vj.anteriorum.⁊.C.de ap.p̄cipimus. Sed papa ſuperiorē nō habet niſi deum.ix.q.iij.aliorum. ex̄ de elec.licet.in ſi. Crederē tñ ꝙ a papa male informato poſſet appellari ad eum bene informandū.ad hoc op. ar.immo expreſſum.xxxv.q.ix.ſententiā.cū duobus.c.pre. ex̄ de reſti.in integrū.quum ex literis.§.nos igitur. Quū em̄ papa vt homo peccare poſſit ⁊ decipi.ex̄ de ſenten.excom.a nobis.ij.de peni.diſtin.ij.ſi em̄ inquit.nec papā debet pudere ſuum errorē corrigere qui poſitus eſt errores corrigere aliorum:ne vnde iura naſcunt̄/naſcantur iniurie.xj.q.j.peruenit.C.vnde vi.meminerit.ij.q.vij.nos ſi.et ex̄ de accuſa.inqui.⁊ denū.qualiter.j.⁊ faciunt que no.ibi in glo.no. Pro hoc facit quod legitur de magno Alexandro monarcha orientis/ꝙ ſemel condemnauit ad mortē ſuum quendā militem furore repletus:a qua ſentētia appellauit miles ad imperatorē. Cui alexander: numquid ego imperator nō ſuz: Cui miles: Nō: quia imperator nō furit.ppter quod alexander imperator ſententiā reuocauit contra eū latā dicēs: verū dicis.facit op.xj.q.iij.quum apud theſſalonicam.

Appellare licet ad papā meliꝰ informandum.

¶ Articulus Decimuſſextus A

Sextuſdecimus Ar.

Et ꝙ eccleſia vniuerſalis errare nō poteſt: niſi in membris corruptis.xxiiij.q.j.a recta. vbi de hoc.c.in ſede.c.hec eſt.⁊.xix.di. ita dominus.⁊ in glo.j.vitia.vbi de hoc.⁊.xxj.diſtin.q̄uis. quia pro fide eius chriſtus orat: qui eſt eius caput. Luce.xxij. xxj.diſti.§.j.prope ſi.pater ſemper audit ⁊ exaudit orantē filiū. Joan.xj.ibi/vltra medium: Pater gratias ago tibi: qm̄ audiſti me.ego aūt ſciebā ꝙ ſemper me audis.

¶ Articulus Decimuſſeptimus A

Decimuſſeptimꝰ arti.

Et ꝙ plus poteſt papa ſolus in ijs que non ſunt contra articulos fidei ⁊ adiacentia eis ⁊ ſacramenta:quā tota alia eccleſia catholica/⁊ cōcilia.de hoc no.ix.q.iij.nemo.in glo.ar.⁊.xv.diſtin. ſicut.in glo.videt̄.quia om̄is iuriſdictio ab eo:ipe aūt immediate ipſam a deo recipit.xxj.di.q̄uis.xxij. diſti.oēs.ex̄ de elec.ſignificaſti.de hoc etiā ſupra tactū eſt in.vj.ar.

¶ Articulus Decimuſoctauus A

Decimuſoctauus ar.

Et ꝙ papa non intruſus a deo recipit poteſtatē poſt electionē ſuā:nō a cōcilijs vel electoribus:licet ſibi ius in papatu ex electiōe canonica acquiratur.vt.s̄.ar.ij.dictū eſt.⁊ ex̄ de elec.licet. ibi: Ille abſq̧ vlla exceptiōe ab vniuerſali eccleſia roma. pon.habeat̄ ⁊c.⁊ facit quod no.in.c.illo/licet.in vlti.glo. de hoc infra.ar.xxxij.

Papa rite electꝰ recipit poteſtatē a deo.

¶ Articulus Decimuſnonꝰ A

Decimuſnonus arti.

Et ꝙ romana eccleſia nō pōt eſſe nulla/nec diuiſa.vt.xxiiij.q.j.pudēda.q: impoſſibile eſt ꝙ fides petri deficiat vſq̧ ad diē iudicij:pro

quo chriſt⁹ (ne deficeret) orauit Lu. xxij. vide. ſ. ar. xvj. xſ.
di. §. ſ. i fi. ⁊ Mat. xvj. q: electi nō deficiēt. Mat. xxiiij. i qb⁹
ecclesia eſt realiter. de cōſe. di. iiij. queris. ⁊ quia dn̄s vſq̄
ad conſummationē ſeculi cū eccleſia que eſt corpus ſuū
myſticū. xxiij. q. iij. p mēbris erit. Matth. vlti. ⁊ q: oportet
impleri ruinas angelorū ex iſta eccleſia militanti. al's nō
deficiet. Ps. cix. implebit ruinas. de conſe. diſt. ſ. hi duo. ⁊
de hoc. s. in. xſ. arti.

Eccleſia realiter eſt in electis.

¶ Articulus Vigeſimus A

Vigeſimus Ar.

Et q̄ vacante papatu nullus ſuccedit pape
in iuriſdictiōe etiā cetus cardinaliū: niſi
in minimis ⁊ q̄buſdā. excōicare autē vi-
detur poſſe vel anathematizare cer⁹ car-
dinaliū vacante papatu. lxxix. di. ſi q̄s pecunia. p qḋ. c. di-
cebat Oſtien. magnā eſſe poteſtatē cardinaliū vacāte cu-
ria. vt de h plene no. ex̄ de peni. ⁊ re. quū ex eo. in fi. ⁊ no.
Joā. andree. ex̄ de ſchiſ. ad ſuccidēdos. lib. vj. que reuoca-
ta eſt per benedictū. v. qui fuit frater p̄dicator. no. etiā de
h. lxxix. diſt. nullus pontifice. hodie. ex̄ in clemētina de ele-
ctione. ne romam.

Vacāte papatu iuriſdictio gn̄alis nō remanet apud aliquem vel aliq̄s

¶ Articulus Vigeſimuſprim⁹ A

Vigeſimuſprim⁹ ar.

Et q̄ papa transfert imperiū et cōfirmat in
imperatorē electū canonice: inungit ⁊ coro-
nat: ⁊ cōtumacē ⁊ pſecutorē eccleſie imperio
priuat. xv. q. vj. alius itē. vbi de hoc. ex̄ de elec. venerabilē.
vbi de hoc. ⁊ de re iudi. ad apoſtolice. vbi de hoc. ⁊. s. de h
dictū eſt in. xiij. ar.

¶ Articulus Vigeſimuſſecūdus A

Vigeſimuſſecundus

ar. Et q̄ imperator quātumuis catholicus,
nec particularē: nec generalem cōgregare
pōt ſynodū: nec in aliquo articulo etiā here-
ſis papā aut clericos iudicare. ad hoc. ij. q. v. mandaſtis.
xvij. di. §. hinc etiā. ad qḋ facit qḋ ibi no. in glo. iſti epi. xcvj.
di. ſatis euidēter. c. quis dubitat. c. ſi imperator. c. nūq̄. ca.
vbi ná. facit qḋ no. ij. q. vij. nos ſi. xj. q. j. cōtinua. et. c. ſacer-
dotibus. in glo. ſ. xxj. di. inferior. ix. q. iij. nemo. ibi: neq̄ eīm
ab Auguſto. ⁊ hoc. s. tactū eſt in. v. arti.

¶ Articulus Vigeſimuſtertius A

Vigeſimuſtertius ar.

Et q̄ extra vnā eccleſiā militantē ⁊ ei⁹ obediē-
tiā, nullus ſaluat. etiā martyr p chriſti noie ſi
ſit in ſchiſmate cōſtitut⁹. xxiij. q. iiij. ſi q̄s a catholica. j. q. j.
vide. xxiiij. q. j. vbi ſana. c. heretici. c. ſchiſma. c. didicim⁹. ca.
quicunq̄. c. qm̄ vetus. c. oibus. ex̄ de here. firmiſſime. vbi
de h. ex̄ de ſum. tri. firmiter. §. vna. Jude. c. vnico. Hi ſunt
q̄ ſegregāt ſemetipſos: aiales, ſpm̄ nō habētes. Ubi Ber.
Clareuallen. Uidere eſt aiam hois quēadmodū vniuer-
ſa corporis mēbra viuificet coherētia ſibi: ſepara igit qḋ
vis a iunctura ceterorū: ⁊ vide an deinde viuificet illud.
ſic eſt ois q̄ dicit anathema ieſu: q: anathema ſeparatio.
iij. q. iiij. engeltrudā. eſt. ſic eſt inquā ois qui ab vnitate re-
cedit: nec dubites q̄n ab eo receſſerit ſpūs vite. hoc eſt ex-
preſſum. xxiij. q. vij. quēadmodū. in prin. vide. s. ar. xj.

Sententia ſcti bernardi.

¶ Articulus Vigeſimuſquartus A

Vigeſimuſquart⁹ Ar.

Et q̄ q̄ nō habet papam p capite: nō habet ca-
put chriſtū: nec eſt viuū mēbrū de corpore eius
myſtico, eccl'ia ſcȝ catholica militāte: nec p ɔſequēs iuuāt
talē quecūq̄ ⁊ quātacunq̄ bona agit ad vitā. ad hec. xj.
diſ. nolite. ibi: Multū eīm couenit vt totū corpus eccl'ie in
hac ſibi obſeruatione ɔcordet: q̄ inde authoritatē habet:
vbi dn̄s totius eccl'ie poſuit principatū. Matth. xvj. et. c.
q̄s neſciat. xij. diſ. nō decet. Nō decet a capite mēbra diſce-
dere: ſed iuxta ſcripture teſtimoniū. Zach. xiij. in fi. oīa
mēbra caput ſequant. de cōſe. di. iij. celebritatē. in autē. de
eccl'iaſti. ti. in prin. xij. di. p̄ceptis. xix. di. ita dn̄s. ibi: Ut ab
ipſo q̄ſi quodā capite dona ſua velut in corpus oē diffun-
deret. ex̄ li. vj. de elec. fundamēta. ſ. rn̄ſo. xciij. di. qui cathe-
drā. j. q. j. in eccl'ia dei. ⁊. c. vide. de peni. di. iij. c. ſi q̄s aūt nō
habēs charitatē. ex̄ de homici. p humani. ſ. rn̄ſo. li. vj. ex̄ de
p̄ſcrip. quū nō liceat. ex̄ de his q̄ ſi. a p̄la. nouit. di. viij. que
cōtra mores. ex̄ de ſpō. duo. c. vlti. xxiij. q. vij. quēadmodū.
xxiiij. q. j. quicunq̄ ab vnitate. xxiiij. q. j. §. ſi aūt. p̄dicte cō-
cor. referēde ſunt ad diuerſas particulas in proximo ar.
comprehenſas.

Horrendū indoctis hoibus de papatu.

¶ Articulus Vigeſimuſquintus A

Vigeſimuſquint⁹ Ar.

Et q̄ nullus excuſatur ignorantia vel timore:
multo minus prece vel precio, odio vel amo-
re diſcedēs ab obedientia pape: vel eccl'ie vni-
tate. ad hec. xx. di. ſi decreta. xij. q. ij. q̄ ⁊ diuinis. vbi de hoc
no. xvj. di. q̄ dicitis. vbi de hoc etiā no. facit op. xj. diſ. quis
neſciat. xxxviij. di. c. j. vbi de hoc. c. qui ea. Cōtra timorē. de
cōſe. diſ. iiij. eos q̄s. xxxij. q. v. ita ne. xxxj. q. ij. lotharius. ibi:
Quū nec occiſores corporis ſint timēdi ɔtra iuſtitiā ho-
minē impellētes. ⁊ qḋ p̄cedit, ibi: In hoc certe magis re-
p̄henſibilē ſe oſtēdit: in quo amorē dei amori mūdi poſt-
poſuit. xj. q. iij. quiſq̄s metu. c. nō ſolū. c. noute. ex̄ qḋ met⁹
cauſa. ſacris. facit qḋ no. ex̄ de exceſ. prel. tāta. in glo. ppter
hoc. Cōtra corruptionē p̄cij p̄cis odij vel amoris. xj. q. iij.
quatuor.

¶ Articulus Vigeſimuſſextus A

Vigeſimuſſextus ar.

Et q̄ ſemp debemus p̄ſumere ⁊ credere ſen-
tētie p̄latorū iudicū ⁊ rectorū: ſed p̄cipue ſnt
pape iuſte ſint et canonice pmulgent. ad hec
ex̄ de ſentē. ⁊ re iudi. quū inter vos. §. ſi. ⁊. c. ſicut nobis. in
fi. ibi: Propter authoritatē iudiciariā p̄ſumi debet oia le-
gitime pceſſiſſe. ex̄ de elec. bone. ſ. §. contra legati. ar. ex̄ de
reſti. ſpoli. cōquerēte. ibi p Inno. ex̄ de pba. poſt ceſſionē.
ff. de publi. quicūq̄. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. penul. W. pto. xj. q. iij.
abſit. Abſit vt quicq̄ ſiniſtrū de his arbitremur: q̄ apl'ico
gradui ſuccedētes, chriſti corpus ſacro ore cōficiūt. facit
opti. e. q. ſi eps forte. xl. di. c. ſ. ij. q. vj. hoc etiā placuit. xvij. q.
iiij. §. q̄ aūt. faciūt p iſto ar. que no. p. c. ſ. xl. diſtin.

Sententie iudicū p̄ſumende ſunt ⁊c.

¶ Articulus Vigeſimuſſeptimus A

Vigeſimuſſeptim⁹ ar.

Et q̄ p cōſequēs ſemp in dubio ſunt timēde
⁊ ſeruāde ⁊ a nemine violāde: ſȝ in reuerētia
habēde ſicut ab ore petri clauigeri plate. etiā
ſi durū q̄d cōtineāt vel difficile excepto pctō. c. di. ɔtra mo-
rē. in prin. xxiij. q. ſ. q̄d culpat. in fi. ij. q. vij. ſacerdotes. xix.
di. in memoriā. vbi de hoc. xj. q. iij. ſentētia. c. q̄d ſ. c. ſi is q̄.

¶ Articulus Vigeſimuſoctauus A

Vigeſimuſoctau⁹ Ar.

Et q̄ nō excuſat diſcedens ab obediētia pape
ppter multitudinē. etiā ſi tot⁹ mūdus diſcede-
ret p̄ter diſcedentē. ar. ad hec. ij. q. ſ. multi. ibi. in fi. Nō mi-
nus ardebūt q̄ cū multis ardebūt. ⁊ multitudo oneroſa
nihil habet honeſti. in autē. de refer. ad fi. coll. ij. ⁊ vox po-
puli vana audiēda nō eſt. C. de penis. de cu. l. ſilij. ⁊ pplus
docēdus eſt: nō ſequēdus. lxij. di. docēdus. ⁊. lxvj. di. c. mi-
ramur. in p̄n. ex̄ de exceſ. prel. ex lr̄is. ad mediū. ibi: Audiuis
quātus eſt clamor ppl'i ⁊c. ex̄. de elec. c. ij. op. ar. de peni. di.
vj. c. ſ. in fi. ibi: Quū tot ſint q̄ labunt: vt priſtinā dignitatē
ex authoritate defēdāt: ⁊ ōi vſuȝ peccādi ſibi faciāt: reſcin-
dēda eſt ſpes iſta. facit. xviij. q. ij. ſi q̄s abbas. in fi. ibi: Etiā
ſi omnis congregatio vitijs cōſentiēs ſuis ⁊c.

¶ Articulus Vigeſimuſnonus A

Vigeſimuſnonus arti.

Et q̄ vnū eſt cōſiſtoriū ⁊ tribunal chriſti ⁊ papa in
terris. ar. ad hoc ex̄ de appel. l. rom. na. ſ. rn̄ſo. li. vj. eſt eīm